

Державний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ»

Студента 4 курсу, 19 групи,
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

Коваленко
Руслана Сергійовича

Науковий керівник
канд. екон. наук,
доцент

Головня
Юлія Ігорівна

Гарант освітньої програми
к. держ.упр.

Динник
Ірина Петрівна

Київ 2023

Державний торговельно-економічний університет

Факультет економіки, менеджменту та психології
Кафедра публічного управління та адміністрування
Освітній ступінь: бакалавр
Спеціальність: публічне управління та адміністрування
Освітня програма: публічне управління та адміністрування

Затверджую
Зав. кафедри _____

«30» грудня 2022 р.

Завдання на випускню кваліфікаційну роботу студентіві

Коваленко Руслану Сергійовичу
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи: «РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ»

Затверджена наказом ректора від «26» грудня 2022 р. № 3711

2. Строк здачі студентом закінченої роботи: 12.05.2023

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Мета роботи: є розроблення комплексу заходів по підвищенню ефективності функціонування сільського зеленого туризму в регіоні.

Об'єкт дослідження: є процес розвитку сільського зеленого туризму у Яремчанській територіальній громаді Івано-Франківської області.

Предмет дослідження: теоретичні та практичні засади розвитку сільського зеленого туризму у Яремчанській територіальній громаді Івано-Франківської області.

4. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом):
ВСТУП

РОЗДІЛ 1. СІЛЬСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

1.1. Механізми управління та розвитку сільського зеленого туризму у Яремчанській територіальній громаді Івано-Франківської області

1.2. Опитування мешканців Яремчанської територіальної громади щодо проблем та стратегічного бачення розвитку сільського зеленого туризму

РОЗДІЛ 2. ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ПО ОПТИМІЗАЦІЇ

РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

2.1. Напрями удосконалення сфери сільського зеленого туризму у Яремчанській територіальній громаді

2.2. Розроблення комплексу заходів по підвищенню ефективності функціонування сільського зеленого туризму в регіоні

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

5. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	До 24.11.2022	24.11.2022
2	Складання плану та підготовка індивідуального завдання для виконання випускної кваліфікаційної роботи	До 30.12.2022	30.12.2022
3	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису першого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 20.03.2023	20.03.2023
4	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису другого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 20.04.2023	20.04.2023
5	Представлення закінченої випускної кваліфікаційної роботи	До 10.05.2023	10.05.2023
6	Підготовка письмового відгуку на випускну кваліфікаційну роботу	До 10.05.2023	10.05.2023
7	Зовнішнє рецензування випускної кваліфікаційної роботи	До 12.05.2023	12.05.2023
8	Проведення попереднього захисту випускних кваліфікаційних робіт	12-05. 17.2023	12-05. 17.2023
9	Вирішення питання про допуск випускної кваліфікаційної роботи до захисту	До 22.05.2023	До 22.05.2023
10	Направлення випускної кваліфікаційної роботи із зовнішньою рецензією у ЕК для захисту	За графіком	За графіком

6. Дата видачі завдання «30» грудня 2022 р.

7. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи: Головня Ю.І.

(прізвище, ініціали, підпис)

8. Гарант освітньої програми Динник І.П.

9. Завдання прийняв до виконання студент

Коваленко Р.С.

(прізвище, ініціали, підпис)

10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи:

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____

(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист Динник Ірина Петрівна _____

(підпис, дата)

11. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу:

Випускна кваліфікаційна робота виконана на актуальну тему, оскільки присвячена питанням розвитку сільського туризму в територіальних громадах України. Саме сільський вид туризму може мати позитивний вплив на збереження та розвиток сільських територій, що досягається за рахунок розвитку особистих підсобних господарств, розширення попиту на натуральні продукти харчування та розвитку культури і самобутності.

У першому розділі автором зроблено спробу проаналізувати механізми управління та розвитку сільського зеленого туризму у Яремчанській територіальній громаді Івано-Франківської області. Слід відмітити дослідницький характер роботи, а саме проведене опитування мешканців Яремчанської територіальної громади щодо проблем та стратегічного бачення розвитку сільського зеленого туризму.

Другий розділ присвячено напрямам удосконалення сфери сільського зеленого туризму у Яремчанській територіальній громаді та розробленню комплексу заходів по підвищенню ефективності його функціонування.

Проте конкретизація заходів дала б можливість в межах удосконалення розвитку сільського туризму зрозуміти ефект від їх запровадження.

У процесі дослідження здобувач продемонстрував достатній рівень володіння методологією наукових досліджень, вміння використовувати сучасні методи оброблення інформації.

Робота відповідає затвердженій темі, виконана відповідно до завдання, мету дослідження досягнуто. Випускна кваліфікаційна робота виконана у повному обсязі, відповідає встановленим вимогам та рекомендується до захисту з позитивною оцінкою, а її автор Коваленко Р.С. на отримання кваліфікації бакалавра зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Випускна кваліфікаційна робота студента _____ Коваленко Р.С. _____
(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми: Динник І.П. _____
(підпис)

Завідувач кафедри: Новікова Н.Л. _____
(підпис)

«12» травня 2023 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. СІЛЬСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ	9
1.1. Механізми управління та розвитку сільського зеленого туризму у Яремчанській територіальній громаді Івано-Франківської області.....	9
1.2. Опитування мешканців Яремчанської територіальної громади щодо проблем та стратегічного бачення розвитку сільського зеленого туризму	16
РОЗДІЛ 2. ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ПО ОПТИМІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	23
2.1. Напрями удосконалення сфери сільського зеленого туризму у Яремчанській територіальній громаді	23
2.2. Розроблення комплексу заходів по підвищенню ефективності функціонування сільського зеленого туризму в регіоні	28
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	36
ДОДАТКИ.....	44

ВСТУП

Актуальність теми. Туризм увійшов у XXI ст. як найбільший сектор економіки, що стабільно розвивається, ставши однією з високоприбуткових і найбільш динамічних галузей торгівлі послугами. За ключовими показниками, у тому числі щодо ефективності інвестиційних вкладень, туризм можна порівняти з нафтовидобувною промисловістю. На сферу туризму припадає близько 11% сукупного продукту, 6 – експорту, 7 – інвестицій, кожне 16-е робоче місце та 5% усіх податкових надходжень. В окремих країнах світу ці цифри є досить значними.

У світі щорічно подорожують близько 700 мільйонів туристів, при цьому, за різними даними, від 12% до 30% з них віддають перевагу сільському туризму. Відповідно, ці цифри характеризують лише міжнародний туризм, а кількість внутрішніх сільських туристів у різних країнах значно вища. Сільський туризм поєднує широкий спектр різних видів туризму, заснованих на використанні природних, історичних та інших ресурсів сільської місцевості, та розвивається швидкими темпами.

Щодо України, то це відносно новий, але винятково перспективний напрямок, потенційний щорічний попит на який становить близько 600 тисяч осіб. Україна з її унікальним ресурсним потенціалом має великі можливості для розвитку сільського зеленого туризму, особливо в тих українських регіонах, де слабо розвинена інфраструктура туризму і одночасно є величезний невикористаний рекреаційний потенціал.

Тому сільський зелений туризм є невід'ємною частиною комплексного соціально-економічного розвитку села та одним із засобів вирішення багатьох проблем, а саме: забезпечення дбайливого ставлення до навколишнього середовища, підвищення рівня життя жителів певної території, підвищення якості туристичних послуг, створення нових робочих місць. З огляду на це актуальним є дослідження сучасного стану та перспектив розвитку сільського зеленого туризму в регіонах України.

Актуальність питань розвитку сільського зеленого туризму зумовила значний інтерес і увагу до теоретичних і практичних аспектів даної проблеми. Дослідження туризму як динамічно розвинутого виду економічної діяльності відображено в роботах О.І. Антонов [1], М.В. Багрій [2], І.М. Вахович [5], М.І. Габа [7], В.Г. Герасименко [9] та ін. Дослідженню розвитку і сучасного змісту сільського зеленого туризму з позиції маркетингу присвячені праці Н.В. Дідик [15], Я.А. Жаліло [16], Є.Б. Казьміна, В.Ф. Кифяк [20], Л.Ю. Матвійчук [26], А.В. Мокляк [29], Н.В. Онищук [33] та ін.

Разом з тим, проблема розвитку сільського зеленого туризму в Україні є ще недостатньо вивченими і вимагають більш глибоких досліджень, це і зумовило вибір теми дослідження: «Розвиток сільського зеленого туризму в Україні», і потребує подальшої концептуальної розробки і фундаментального комплексного дослідження.

Мета дослідження – є розроблення комплексу заходів по підвищенню ефективності функціонування сільського зеленого туризму в регіоні.

Визначена мета випускної кваліфікаційної роботи обумовила необхідність постановки завдань дослідження:

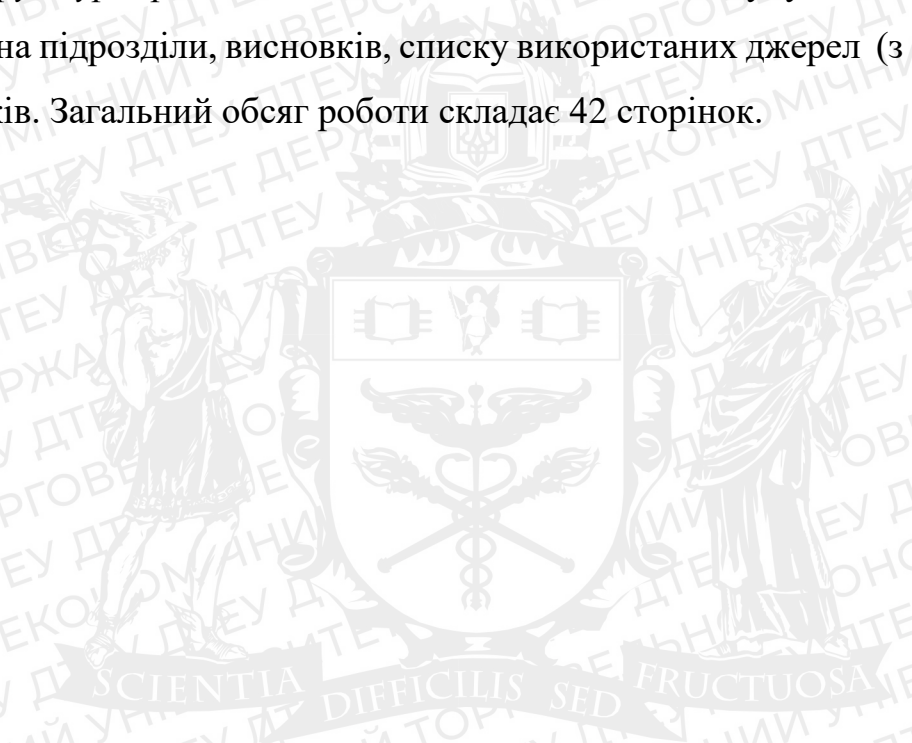
1. Розкрити механізми управління та розвитку сільського зеленого туризму у Яремчанській територіальній громаді Івано-Франківської області.
2. Провести опитування мешканців Яремчанської територіальної громади щодо проблем та стратегічного бачення розвитку сільського зеленого туризму.
3. Визначити напрями удосконалення сфери сільського зеленого туризму у Яремчанській територіальній громад.
4. Розробити комплекс заходів по підвищенню ефективності функціонування сільського зеленого туризму в регіоні.

Об'єкт дослідження – процес розвитку сільського зеленого туризму у Яремчанській територіальній громаді Івано-Франківської області.

Предметом дослідження випускної кваліфікаційної роботи є теоретичні та практичні засади розвитку сільського зеленого туризму у Яремчанській територіальній громаді Івано-Франківської області

Методи дослідження – абстрактно-логічний (для теоретичного узагальнення та формулювання висновків); узагальнення та систематизації (для визначення сутності понять «зелена» економіка, «сільський зелений туризм», статистико-економічний – для оцінки фактичного розвитку зеленого туризму у регіоні; розрахунково-конструктивний (для розробки бізнес-плану); SWOT – аналіз (для вибору та обґрунтування конкурентної стратегії розвитку зеленого туризму).

Структура роботи. Робота складається зі вступу, має два розділи які поділені на підрозділи, висновків, списку використаних джерел (з 70 найменувань) та додатків. Загальний обсяг роботи складає 42 сторінок.

РОЗДІЛ 1.

СІЛЬСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

1.1. Механізми управління та розвитку сільського зеленого туризму у Яремчанській територіальній громаді Івано-Франківської області

Індустрія туризму в громаді Івано-Франківської області, в Україні та в світі в цілому розвивається досить швидкими темпами. Постановою Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 року № прийнята 168-Р «Стратегія розвитку туризму і курортів на період до 2027 року», головною метою якого є створення сприятливих умов для активізації розвитку туризму та курортів відповідно до міжнародних стандартів якості та з урахуванням європейських цінностей, перетворення його на високоприбуткову, інтегровану конкурентоспроможну сферу на світовому ринку, прискорення соціальної та економічної розвитку регіонів і країн. підвищення якості життя населення, гармонійний розвиток і консолідація суспільства, популяризація України у світі [18].

Різноманітний і барвистий культурний і природний потенціал Яремчанській територіальній громаді Івано-Франківської області дозволяє йому завоювати серйозні позиції на світовому туристичному ринку за умови обов'язкової реалізації в регіоні активної регіональної політики з розвитку туризму. [16, с. 763].

Місто Яремче розташоване на річці Прут у південно-західній частині Івано-Франківської області, неподалік від Покутсько-Буковинських Карпат і Чорногори. Висота гір коливається від 400 м до 1542 м. З усіх боків Яремче оточують гори: з півдня та південного заходу – хребет Явірник, із заходу – Щівка, Чорногориця, Синячка, зі сходу – Маковиця. Яремче розташоване на трасі Івано-Франківськ – Рахів – Ужгород. Залізниця з'єднує місто з обласним центром, Тернополем, Києвом і Львовом. [57]

Мапу Яремчанського району зобразимо на Рис.1.1

Рис.1.1 Мапа Яремчанського регіону [57]

Яремче – найвідоміший кліматичний курорт, туристичний центр Івано-Франківської області, центр «зеленого» туризму в Карпатському регіоні, з гірськолижним курортом Буковель. До складу Яремчанського району входять місто Яремче, село Ворохта, села Микуличин, Татарів, Яблуниця, Поляниця, Вороненко, які підпорядковані Яремчанській міській раді. Яремче – місто обласного значення.

На території Яремчанської області розташований Карпатський національний природний парк площею 50,5 тис. га, створений у 1980 році, має загальнодержавне значення та входить до складу природно-заповідного фонду України. Тут охороняється близько 200 видів хребетних тварин і 600 видів безхребетних, 69 з яких занесено до Червоної книги України. Флора парку налічує 1105 видів судинних рослин, 80 з яких занесені до Червоної книги України. Особливу цінність парку становлять понад 3000 гектарів вікових лісів і пралісів ялини, ялиці та бука. Усі населені пункти міста Яремче мають статус гірських і відносяться до категорії курортів. Історично саме місто виникло більше 200 років тому як курорт. [56].

Характеристика міста представлена у табл.1.1

Характеристика міста Яремча [57]

Найменування	Опис	Найменування	Опис
Перша письмова згадка	1787	Кількість населених пунктів	1 місто, 1 селище, 5 сіл
Отримання статусу окремого населеного пункту	1909	Географічні координати: широта	48°27'37" пн.ш
Постійне населення субрегіону	23054	довгота	24°33'31" сх.д
Щільність населення	35,2 особи/км ²	Основні галузі промисловості	туристично-рекреаційна
Площа території	657 км ²	Середньорічна температура повітря	+12 °С
Питома вага площі міста, % до площі України	0,01%	Відстань до Івано Франківська: автомобільним сполученням залізничним сполученням	64 км 62 км

Туристична галузь Яремського району є стратегічним напрямом розвитку регіону, важливим чинником динамічного збільшення надходжень до бюджету, що суттєво позитивно впливає на стан справ у багатьох галузях економіки (транспорт, торгівля, комунікації), будівництво тощо). Туризм в Яремчанському районі сприяє збільшенню зайнятості населення, розвитку ринкових відносин, міжнародної співпраці, залученню громадян до ознайомлення з багатою природною та історико-культурною спадщиною регіону, збереженню екологічної рівноваги. Яремська область має всі передумови для інтенсивного розвитку внутрішнього та в'їзного туризму[47].

Основою економіки Яремського району є і залишається туристично-рекреаційна галузь, що зумовлює майже повну відсутність великих промислових підприємств.

Сьогодні на території Яремчанської міської ради функціонує 95 готелів та 604 бази зеленого туризму на 14235 місць. В районі функціонує 232 магазини, 130 закладів громадського харчування, 9 ринків, 7 аптек, 9 аптечних кіосків, 4 АЗС. [42, с.11].

Сільський зелений туризм на території Яремчанської міської ради пропонує наступні види розміщення:

- сільський будинок - проживання з сім'єю власника в одному будинку до 5 кімнат з можливістю розміщення до 10 осіб; мінімальний сервіс; є сільськогосподарське виробництво;
- гостинний будинок - традиційний більший одноразовий пансіонат, має 5-10 кімнат, розрахований на 10-15 і більше осіб; сервіс сильно розвинений після заміського будинку;
- котедж - сучасна будівля, побудована для прийому туристів, з усіма зручностями, добре обладнані, зручні номери для них, з побутовою технікою, можливо сауна, камін, басейн, господарі проживають окремо, іноді в іншому варіанті;
- міні-готель - будівля, побудована спеціально для прийому туристів, з санвузлами в номерах або на варіанті, власники проживають окремо [37, с.122];
- кемпінг - туристична база, з автостоянкою, можливі заправки, магазини.

У результаті виявлено, що у сфері сільського туризму на території Яремчанської міської ради переважають такі види розміщення, як сільські (60% зареєстрованих) та гостьові будинки (22%). Такі поодинокі види зареєстровані як кемпінги та туристичні бази (рис. 1.2).

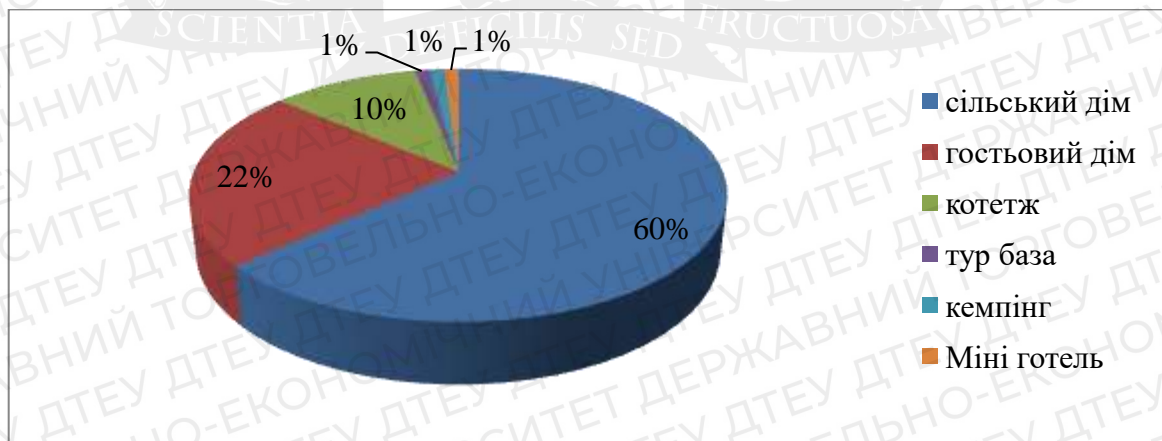

Рис. 1.2. Типи розміщення сільського туризму на території Яремчанської міської ради [37]

Стабілізації економічної ситуації в туристично-аграрних регіонах можна досягти шляхом надання додаткового джерела доходів місцевому населенню, створення нових робочих місць шляхом стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу, відродження ремесел, сфери послуг (транспорт) та ін.

комунікацій, торгівля, побутове обслуговування, бази відпочинку та ін.) і сільськогосподарське виробництво. Розвиток сільського туризму сприяє покращенню благоустрою сільських садиб та вулиць; стимулює розвиток соціальної інфраструктури[35, с.298]

Рівень присутності Яремського району на українському ринку слід визначати за рівнем заповнюваності готелів у різні пори року: взимку – гірськолижний відпочинок, влітку – різні свята..

Загальна кількість туристів у Яремчанській територіальній громаді Івано-Франківської області, що обслуговуються туроператорами і турагентами за 2022, скоротилася в цілому в 19758 році до 11809 людини (на 40 %). Таким чином, кількість іноземних туристів, які відвідали нашу країну за цей період, скоротилася більш ніж в три рази і склала 11 330 осіб. Це пов'язано з військовим конфліктом в Україні і анексією частини території, звідси і страх іноземних туристів за свою безпеку. Кількість внутрішніх туристів також скоротилася, так, якщо в 2017 році громада Івано Франківської області з туристичними поїздками відвідали 29294 осіб, то в 2021 році таких туристів було 20274. Протягом 2017-2021 років у громаді Івано-Франківської області зберігалися позитивні тенденції щодо числа громадян, які виїхали за кордон. Їх число збільшилося зі 8900 до 15485 (на 24,7 %) (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Кількість туристів, обслугованих туроператорами та тур агентами, за видами туризму в громаді Івано-Франківської області*

Роки	Всього	Туристи іноземці	Виїзні туристи	Внутрішні туристи	Частка регіону в загальній сукупності туристів України
2017	29294	4500	8900	17418	7,59
2018	29281	9416	12662	18117	10,13
2019	29281	11023	10760	14741	11,48
2020	18416	2671	9336	8812	10,10
2021	20274	10330	15485	10676	6,43

*розроблено автором на основі [50-51,56-58,62]

Загальна кількість внутрішніх туристів у громаді Івано-Франківської області у 2021 році становила 292 94 осіб. Кількість іноземних туристів становить 11 330 осіб. Важливим елементом дослідження туристських потоків є аналіз перебування

туристів у колективних засобах розміщення (табл. 1.3). Так, порівняно з 2020 роком кількість людей, які перебувають у колективних засобах розміщення в громаді Івано-Франківської області, у 2021 році збільшилася на 55101 одиниць (45,5%). Цьому сприяло зростання цього показника в усіх регіонах області.

Коли порівнювати кількість людей, які проживали в колективних засобах розміщення в громаді Івано-Франківської області в 2018-2022 роках, з Україною (табл. 1.3), то можна констатувати, що з 2021 року їх частка збільшилася на 6,94%. Цьому сприяло збільшення числа людей, що проживають в готелях і аналогічних об'єктах розміщення, з 20,61% до 29,75 % (на 9,14 %). Однак зростання загальної чисельності населення в спеціалізованих установах розміщення було стримане зниженням частки населення в спеціалізованих установах розміщення з 16,82% до 15,32 % (на 1,2 %).

Таблиця 1.3

Кількість осіб, що перебували в колективних засобах розміщення в громаді Івано-Франківської області 2018-2022рр*

	2018	2019	2020	2021	2022
Кількість осіб, що перебували в колективних засобах розміщення					
Україна	5779858	6850637	5423920	6544759	6661177
Івано Франківська область	1335154	1336429	1210635	1580363	1761645
Питома вага області	23,1	19,51	22,32	24,15	26,45
Кількість осіб, що перебували у готелях та аналогічних засобах розміщення					
Україна	4297190	4863147	3814201	5037075	5135164
Івано Франківська область	1110130	1002123	924187	1364647	1527852
Питома вага області	25,83	20,61	24,23	27,09	29,75
Кількість осіб, що перебували у спеціалізованих засобах розміщення					
Україна	1609719	1987490	1482668	1507684	1526013
Івано Франківська область	286448	334306	225024	215716	233793
Питома вага області	17,79	16,82	15,18	14,31	15,32

* розроблено автором на основі [50-51,56-58,62]

Аналіз поточного стану внутрішнього туристичного ринку в громаді Івано-Франківської області свідчить про те, що його розвиток знаходиться на ранній стадії. Збільшення потоку внутрішнього та в'їзного туризму в даний час доповнюється низкою негативних факторів, до яких належать: недостатній розвиток туристичної інфраструктури.; недоліки у сфері нормативно-правового

забезпечення; економічна і політична нестабільність в країні; обмежений спектр пропонуванних послуг; відсутність комплексного бачення регіону і країни в цілому як перспективного туристичного місця; недосконала реклама українських туристичних центрів за кордоном [48, с.123]

З метою підвищення конкурентоздатності регіонального туристичного продукту важливим є визначення чітких перспектив для туристичної галузі області. Для формування туристичної політики області розроблено та реалізується стратегія розвитку та маркетингу туризму в Івано-Франківській області на період до 2027 року. Ініціативу розробки Стратегії розвитку та маркетингу туризму в Івано-Франківській області вперше було висунуто у 2005 році, коли було розроблено концепцію проекту «Створення комплексної системи розвитку туристичної галузі в Івано-Франківській області». " був розвинений. " було розроблено. " розроблено. сформувався. Спільну ініціативу Асоціації економічного розвитку Івано-Франківської області, Ради з туризму Карпатського регіону та Івано-Франківської обласної ради було підтримано Фондом сприяння місцевому самоврядуванню України за результатами Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування у 2005 році.

Відповідно до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", Постанови Кабінету Міністрів України від 21 липня 2006 р. № 1001 "Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року", Наказ Міністерства економіки та європейської інтеграції № 224 від 29.07. 2002 р. «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування стратегій регіонального розвитку», а також на підставі Меморандуму про співпрацю щодо реалізації проекту «Партнерство для розвитку міст» між Федерацією муніципалітетів Канади та містом Яремче. Ради, підписаної 18 грудня 2015 року, вжито заходів щодо розробки Стратегії розвитку туризму на території Яремчанської міської ради на період до 2027 року..

Таким чином, розвиток туризму в Яремчанській ромаді Івано-Франківської області - це чотиристороння проблема, яка охоплює різні аспекти суспільного життя. На наш погляд, виходячи із сучасних реалій розвитку внутрішнього

туризму-контакту промисловості та іноземного туризму в громаді Івано-Франківської області, було б доцільно включити в Державну програму соціально-економічного розвитку Івано-Франківської області заходи, які дозволили б збільшити кількість внутрішніх туристів, підвищити туристичну привабливість регіону для іноземних туристів, що, у свою чергу, посилює роль туризму в соціальному розвитку регіону.

1.2. Опитування мешканців Яремчанської територіальної громади щодо проблем та стратегічного бачення розвитку сільського зеленого туризму

Протягом грудня 2022 року було проведено експертне онлайн опитування мешканців Яремчанської територіальної громади щодо проблем та стратегічного бачення розвитку сільського зеленого туризму. Анкета надавалась респондентам під час подання звітності, направлялась на електронні адреси респондентів, а також була розміщена на офіційному вебсайті Головного управління статистики.

Мета анкетного опитування полягала у визначенні проблем та стратегічного бачення розвитку сільського зеленого туризму.

Відомості щодо складу респондентів, які взяли участь у опитуванні:

за статтю: жінка – 50%, чоловік – 32,5%

за віком: від 18 до 35 років – 25%; від 36-60 років – 72,5%; більше 60 років – 2,5%.

Учасники опитування визнають, що найкращий образ Яремчанського краю у гостей. І лише 26% опитаних вважають, що Яремчанська область є привабливою для інвесторів..

Таблиця 1.4

Визначення іміджу Яремчанського краю

	Розподіл відповідей респондентів, %		
	Добре	Погано	Не готовий відповісти
Інвестори	28,6	42,9	28,6
Гості	95,2	0,0	4,8
Мешканці	47,8	17,4	34,8

Джерело: [10]

Яремчанщина має позитивний імідж:

- як привабливе місце для проживання - 42% респондентів,
- територія живе минулим і немає сучасного образу - 5%,
- транзитна територія взимку - 7%,
- територія з гарним краєвидом - 8%.

Лише 69% учасників опитування вважають імідж Яремського району сформованим, але більшість готові розглядати іміджеві зміни: «треба працювати і покращувати те, що є, чистоту і порядок; для підтримки забарвлення є цей намордник, але він погано використовується».

На імідж Яремщини мають впливати:

- Інсайд (представники громадськості): уряд (60%); громада (31%); громадські організації (9%).
- Зовні (Україна): туристи, які відвідують громаду і завдяки отриманим послугам формують імідж. Проте, на думку респондентів, до цього процесу має долучитися уряд (конкретні міністерства та структурні підрозділи), обласна влада, туроператори, департаменти туризму, представники громадськості та жителі області. Особливу увагу учасники приділяють ЗМІ – у цьому напрямку потрібна системна робота.
- Зовні (Світ): можуть впливати міста-партнери, туристичні асоціації, експерти з досвідом, сусідні країни, країни-партнери, партнери проекту, діаспора, інвестори [20, с.145]. Для покращення іміджу Яремського району необхідно:
 - Органи влади: Виконання ролі приймаючої сторони, залучення інвестицій, проведення детального аналізу наявного на даний момент - визначення сильних і слабких сторін, реклама регіону (просування), затвердження та реалізація актуального плану розвитку, розробка чіткої програми дій, забезпечення відкритості, сприятливого інвестиційного клімату, розвиненої інфраструктури.
 - Жителям: любити свій край, покращувати сервіс, покращувати сервіс, проявляти ініціативу та наполегливість у благоустрої населеного пункту, бути привітнішими до туристів, берегти природу, підтримувати традиції.

- ЗМІ: більш позитивна та регулярна інформація про регіон на національному та міжнародному рівнях, потужний PR (позитивна реклама) для висвітлення інтересів регіону, рекламні статті про регіон[21, с.16].

Позитивному іміджу Яремського району сприятимуть:

- підвищення добробуту жителів, економічної стабільності, довіри до території; збільшення кількості туристів за рахунок підвищення якості обслуговування, розвитку інфраструктури;
- підвищення інвестиційної привабливості регіону;
- перетворення Яремського району на відомий у Європі курорт;
- вирішення екологічних проблем та питань благоустрою[22]

Більшість респондентів (61%) вважають Яремче кліматичним курортом. Також переважна більшість респондентів (70,6%) визначають Яремську область як місце для сімейного відпочинку. Проте, перераховуючи громадські атракціони, учасники опитування не змогли назвати жодного об'єкта, який би враховував інтереси дітей.

На питання: «Яка твоя найбільша риса характеру?» Отримано 67 відповідей. На першому місці в рейтингу ліси та повітря, на другому – гори та водойми. Лише 7% варіантів відповідей відповідають такому об'єднаному тренду, як Карпатська АЕС..

Таблиця 1.5.

Особливості Природних ресурсів Яремчанщини

Назва об'єкту	Кількість відповідей, %
чисте повітря	10
ліси	10
гори	8
ріки та озера	7
Карпатський НПП	5
джерельна вода	4
водоспад	4
дерева	3
краєвиди	3
полонина	2
Карпати, різнотрав'я, високогірність, фітонциди, сніг, клімат	по 1

Джерело: [12]

Серед будівель, установ, скульптур, які вважають яскравою особливістю Яремського краю, відзначаються: церкви та інші пам'ятки сакральної архітектури; ресторан "Гуцульщина"; Карпатська АЕС; віадуки; камінь Довбуша; Візит-центр КАЕС; австрійські та польські вілли; традиційні заклади харчування автентичні; старі гуцульські будинки; тунелі; Карпати у мініатюрі; музеї, готель "Станіславський"; сувенірні ринки; будівлі власників зеленого туризму; Буковель; ВК "Гердан".

Рис.1.2 Будівлі, установи, скульптури, які є яскравою ознакою Яремчанщини
Джерело: [53]

Побіжне вивчення доступності цих об'єктів свідчить про те, що більшість з них не є туристичними (тривалий час закриті, використовуються за призначенням, але доступні переважно для місцевих жителів).

Серед найвідоміших туристичних об'єктів, продуктів та визначних пам'яток жителі Яремчанщини відзначають: природні ресурси (повноводне, гори, Несамовите озеро), водоспади (Гук, Пробій), вольєрне господарство, скелі Довбуша, Карпатський національний природний парк, туристичне місце в с. Ведмежинський район у Ворохті, центр міста, краєвид з будь-якої вершини, пам'ятки, яких немає в інших містах, пам'ятки архітектури, екстремальні види розваг (фунікулери), Чорногорський кряж, монастир, церква Різдва Іоанна Богослова Предтечі, реабілітаційний центр Карпатського національного парку,

«Маршрут босих», ресторан «Гуцульщина», народні промисли, місцева кухня, Білий камінь.

Проте ступінь готовності таких об'єктів до прийому туристів у багатьох випадках є дуже низькою і не відповідає вимогам безпеки.

Тож у більшості випадків, за словами експертів, громада має позитивний імідж, що загалом підтверджують відгуки відпочиваючих. Однак не завжди позитивні відгуки в соціальних мережах, в основному про якість послуг, можливості відпочинку тощо..

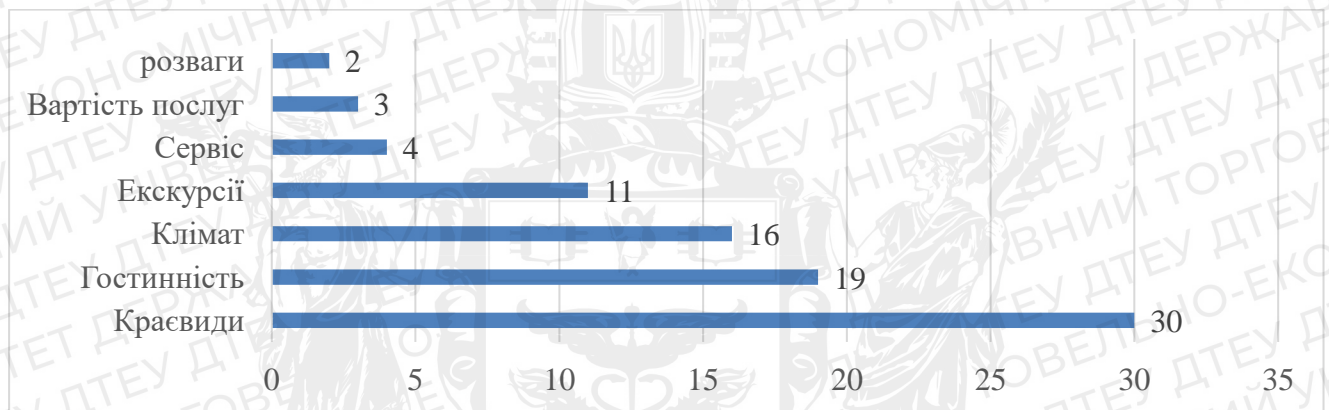

Рис.1.3. Об'єкти, атракції, що найбільше подобаються гостям

Джерело: [53]

На питання: «Що найбільше подобається гостям?» Було отримано 121 відповідь, з них 72% відповідей стосувалися природи та клімату, 19% визначили привабливим елементом гостинність, лише 9% – власне туристичний продукт – екскурсії та розваги.

На запитання: «Які 5 найбільших туристичних визначних пам'яток у вашій громаді?» Отримано 156 відповідей.

На думку учасників опитування, лідером є водоспад Пробій, гірські вершини, зокрема Говерла, і лише 7% згадок в експертній групі припадає на курорт Буковель. Учасники відзначають високий рейтинг об'єктів, які можна віднести до туристичних продуктів: вольтерне господарство та традиційний екскурсійний маршрут «Скелі Довбуша»..

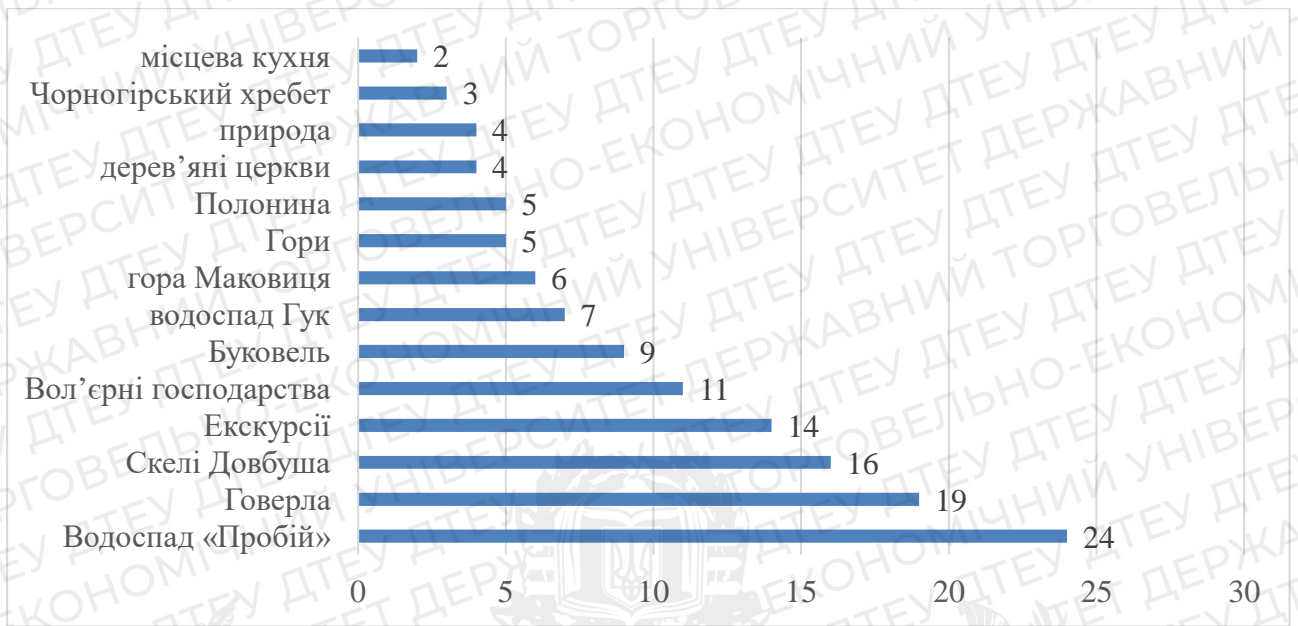

Рис.1.4. Перелік найвизначніших туристичних принад Яремчанщини

Джерело: [54]

Під час дослідження маркетингового середовища виявлено основні проблеми реалізації маркетингової політики.

На запитання «Що б ви ні за яких обставин не хотіли показати своїм гостям?» Імена учасників опитування: екологічний стан річок (Поляниця, Прут); зруйновано (недбало перебудовані старі будівлі в центрі міста); звалища; очисна споруда; провулки; комунальні послуги (дороги, споруди, підприємства); сувенірні ринки; їздить в аварійній ситуації; автостанція Найбільшою причиною регіону жителі вважають екологічний стан водойм, які не можуть бути об'єктом уваги туристів.

Лідером у визначенні того, чого не вистачає населенню, є покращення інфраструктури, зокрема інженерної (дороги, освітлення, вивіз сміття, зміна клімату (холодне літо), парковка, туалети, транспортне сполучення в межах міської ради, навігація). , санаторно-курортні заклади Деякі респонденти відзначають недостатню кількість місць для відпочинку з дітьми, відсутність атракціонів, цікавих заходів.

Необхідно більше уваги приділяти розвитку супутніх послуг (крім населених пунктів), дбати про стиль забудови (всі будівлі та реклама повинні бути виконані в

одному стилі); підняти імідж Карпатського національного природного парку, збільшити кількість пам'яток; підвищувати екологічну свідомість населення.

В результаті опитування мешканців Яремчанської територіальної громади щодо проблем та стратегічного бачення розвитку сільського зеленого туризму визначено ключові проблеми іміджу Яремчанського району:

– Єдиного образу території як цілісного продукту немає. Точкова промоція - Буковель, окремі природні об'єкти (Говерла, водоспад Пробій), жодним чином не пов'язані інформаційно, за умови попереднього планування відпочинку, не дають цілісного уявлення про територію і, відповідно, можливості її повноцінного використання. . Ресурси.

– Існуючі джерела інформації – переважно електронні – не можуть забезпечити туриста актуальною та корисною інформацією в достатньому обсязі.

- Незначний обсяг зовнішніх зв'язків суспільства на рівні наукових і культурних програм.

– Слабке інформаційне забезпечення міжнародних зв'язків та присутність Яремщини на зовнішніх ринках.

- Недостатня кількість каналів комунікації та відсутність практики їх розвитку.

РОЗДІЛ 2.

ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ПО ОПТИМІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

2.1. Напрями удосконалення сфери сільського зеленого туризму у Яремчанській територіальній громаді

Після серії досліджень сучасного стану території Яремчанської міської ради, розробки профілю громади та результатів соціологічного дослідження стратегічних напрямків розвитку туризму на території Яремчанської міської ради, м. запропонована рада.

Для організації вищезазначеної інформації про явище сільського зеленого туризму, а також для того, щоб зробити деякі узагальнення щодо проблем та перспектив розвитку сільського зеленого туризму в Україні, проведемо туристичний аналіз SWOT, щоб визначити перспективи її розвитку в Україні, а також запобігти виникненню ймовірних проблем [13, с.377] (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

SWOT-аналіз сільського зеленого туризму у Яремчанській територіальній громад

Сильні сторони	Слабі сторони
<ul style="list-style-type: none"> • Мешканці Яремчанського району патріотично ставляться до свого краю, дорожать його іміджем та готові підтримувати ідеї бренду. • Присутність на території Буковелю – потужного бренду зі значним економічним та інвестиційним потенціалом. • Підприємництво, зацікавлене в залученні відвідувачів, народжується і формується навколо ідей здорового способу життя. • Традиції організації свят і конкурсів, що мають виховний характер. • Карпатський НПП (Візит-центр екотуризму) як джерело позитивної інформації та платформа для навчання представників громад. • Активна управлінська команда, готова до співпраці з бізнесом та 	<ul style="list-style-type: none"> • Немає студентів та організованої творчої молоді як активних комунікаторів. • Відсутність цілеспрямованої інформаційної політики. • Інформація на всеукраїнських телеканалах стосується виключно Буковелю. • Слабка присутність території у світовому інформаційному просторі. • Відсутність у структурі міської ради відділу комунікацій та зв'язківців. • Відсутність місцевих освітніх програм як для жителів, так і для гостей. • Інфраструктура не підходить для сімей, інформації для сімей з дітьми майже немає. • Слабка довіра та координація між бізнесом і владою. • Відсутні успішні історії реалізації спільних проєктів міської влади з

<p>суспільством. Прозорість та відкритість працівників міської ради.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проведення виконкомом міської ради прес-турів для журналістів та бізнес-турів з різних регіонів України. • Заповідники, заказники місцевого та республіканського значення на території Яремщини, які мають у своїй діяльності просвітницьку та інформаційну складову. • Багата історія та культура для інформування ключових повідомлень. 	<p>громадським сектором, бізнес-асоціаціями та туристичними асоціаціями.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Відсутність практики об'єднання визначних об'єктів та номінації Яремчанщини в інформаційному просторі (Говерла – Яремчанщина, НПП «Карпати» – Яремчанщина). • Відсутність розважальних програм для негонщиків взимку та для сімей влітку. • Невелика кількість громадських організацій, які активно позиціонують себе як промоутери громади. • Відсутні ознаки формування безпечного середовища (відеоспостереження на території, активне патрулювання) цілеспрямованої охоронної роботи. • Відсутня система інформування та навчання населення, задіяного у сфері зеленого туризму. • Фактична відсутність місцевих ЗМІ.
<p style="text-align: center;">Можливості</p> <p>Подальша участь України в екологічних проектах європейського та світового масштабу як потужний маркетинговий інструмент.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Буковель як база для формування сучасних курортів для залучення туристів зі значними щоденними витратами. • Формування цільових пакетів пропозицій для інвесторів певного напрямку розвитку територій та їх відповідне просування. • Створення закладу, діяльність якого спрямована на створення позитивного іміджу території. • Розвиток культурних зв'язків діаспор з метою залучення відомих особистостей, які проживають за кордоном, для популяризації території як гідного місця для проведення знакових конференцій, виставок, розміщення інвестицій та розвитку бізнесу. 	<p style="text-align: center;">Загрози</p> <ul style="list-style-type: none"> • Погіршення загального рейтингу території. • Подальше погіршення матеріально-технічного забезпечення території, зокрема з іншими регіонами України. • Погіршення рівня складової безпеки. • Погіршення умов ведення бізнесу. • Відсутність політики утримання та розвитку молоді, а також програми першого працевлаштування.

Джерело: [53]

Найважливішими сильними сторонами міста Яремче є його унікальні природні ресурси: цілющі повітряні та водні джерела, наявність найвищих гір Українських Карпат: озер Говерла, Піп Іван, Петрос, Несамовіт, водоспади Пробій, Женець та ін.; розвинена екологічна мережа (Карпатський національний природний парк), багаторічний інформаційний зв'язок із населенням інших міст, а

також його транспортна доступність, що є чудовою базою для розвитку нового перспективного напрямку регіональної політики – комплексного спортивно-рекреаційного. Зокрема, першими кроками цього стануть надання МОК можливості проведення Юнацьких Олімпійських ігор, відновлення спорткомплексу, а в перспективі відродження регіону як тренувальної бази спортсменів збірної України, тим самим сприяючи позиціонуванню міста як важливого центру як відпочинку, туризму, а й культурно-просвітницької діяльності [7, с.90].

Вкрай важлива туристична інфраструктура (широка мережа готельно-ресторанних комплексів, Буковель), велика кількість різноманітних туристичних об'єктів, можливість залучення туристів узимку (гірськолижний відпочинок) та влітку (екскурсії, гірські походи, активний відпочинок). значення у розвиток міста. періоди, постійне підвищення рівня послуг, розвинений сільський зелений туризм, а також багата культурно-етнографічна спадщина з народними традиціями, що збереглися, автентичними народними майстрами та іншими трудовими ресурсами, які можуть бути використані в туризмі, а також доступність для різних категорій туристів [1, с. . . .20].

Новий імпульс розвитку туристичної галузі міста та області загалом, а також підвищенню якості туристичних послуг надасть децентралізація з об'єднанням територіальних громад, що сприятиме зростанню місцевих бюджетів, а також розширенню мережі туристичних об'єктів за рахунок залучення до рекреації існуючого Карпатського національного природного парку.

Оскільки область територіально включена до європейських транскордонних програм, реалізація таких можливостей, як: встановлення безвізового режиму з Євросоюзом, відкриття прямого митного переходу з ЄС сприятиме залученню іноземних інвестицій у розвиток міста та налагодження міжнародного співробітництва [2, с.70].

При цьому суттєвими перешкодами для ефективного функціонування міста як центру туристичної індустрії Карпатського регіону є відсутність єдиної стратегії його розвитку, ефективної системи підготовки кадрів у сфері туризму, а отже,

недостатньо кваліфікований рівень гідів, одноманітність туристичного обслуговування, відсутність визначних пам'яток, розваг), слабе маркетингове просування регіону, зокрема. через Інтернет, відсутність місць масового відпочинку, пішохідних прогулянкових зон, відсутність закладів швидкого харчування та ін [4, с.145].

Крім того, значний негативний вплив на розвиток міста має низку проблем, пов'язаних із комунально-побутовою сферою: відсутність централізованого водопостачання, очисних споруд у більшості населених пунктів, а також неефективна робота існуючих, безконтрольне водовідведення. . . . стічних вод у річки, низька якість електропостачання, погано вирішено питання утилізації відходів, а також транспортна інфраструктура: незадовільне сполучення між населеними пунктами, поганий стан доріг – як республіканських, так і муніципальних, відсутність фунікулерів, автостоянок тощо [6, с. . . .28].

Вирішенню низки внутрішніх проблем сприятиме реалізація таких потенційних можливостей, як посилення процесів децентралізації, формування «Басейнової ради», діяльність якої буде спрямована на моніторинг стану поверхневих вод та покращення їхньої якості. . . . , та поновлення роботи залізничного вокзалу в сел. Татарова, що позитивно вплине на транспортну доступність міста та ін. Винятково позитивним моментом для розвитку Яремчанського району стане розвиток спортивної інфраструктури та можлива перспектива її затвердження на міжнародному рівні за рахунок посилення європейських інтеграційних процесів [14, с.17].

Недосконале функціонування туристичної галузі міста дає безліч підстав для дискредитації Яремчанського району серед конкуруючих туристичних регіонів і, як наслідок, знижує його популярність та фінансові ресурси. Крім того, погіршення економічного становища міста може бути спровоковане загальнополітичними факторами: занепадом економіки, знеціненням національної валюти, недостатньою увагою держави до малого бізнесу. Що ж до унікальних природних багатств Яремчанського краю, що мають вирішальне значення для його розвитку, то вони все більше зазнають негативного впливу як природних факторів: зміни клімату,

укорочення зимового періоду, обмілення річок, так і антропогенних причин, а саме: практика надмірної експлуатації природних ресурсів. Ресурси. Ресурси. ресурсів за рахунок вирубування лісів, винесення матеріалу з річок тощо. Враховуючи ці проблеми, політика місцевої влади має бути спрямована на усунення та мінімізацію основних ризиків, що впливають на місто [15, с.157].

Проблеми розвитку сільського зеленого туризму:

- Недосконала, обмежена комунікація, мало навичок та вміння об'єднувати зусилля. Кожне поселення намагається самостійно освоювати свою територію, конкуруючи із сусідом за туристів. Об'єднуючих подій мало.
- Немає обговорення проблемних питань на постійній основі, практично відсутня практика діалогу.
- Ресторатори намагаються створювати окремі пропозиції щодо гастротуризму, але не завжди готові до співпраці.
- Карпатський національний природний парк прагне стати брендом території, але недостатньо співпрацює з усіма зацікавленими сторонами.
- недотримання санітарних норм при реалізації продуктів харчування на ринках, у туристичних місцях (водоспад Гук);
- Активна молодь, громадські організації, які займаються дитячим дозвіллям, недостатньо залучені до розвитку регіону.

Отже, потік, що зростає, і поява нових підприємств туристичного обслуговування потребує постійного поліпшення якості послуг. Для успішного розвитку туризму у Яремчанському районі основні стратегічні напрями поділяються на три типи:

- Розробка та просування територіальних туристичних продуктів
- Розвиток інфраструктури та комунікацій
- Розвиток людських ресурсів у сфері туризму.

2.2. Розроблення комплексу заходів по підвищенню ефективності функціонування сільського зеленого туризму в регіоні

План заходів щодо реалізації комплексу заходів щодо підвищення ефективності функціонування зеленого туризму у регіоні враховує складну адміністративну структуру Яремчанського району та специфіку розвитку кожного населеного пункту.

Сприйняття Яремчанського району як туристичного комплексу ґрунтуватиметься на реалізації єдиних стандартів надання послуг, але з урахуванням місцевих особливостей та традицій. Яремський район як бренд розвиватиметься у контексті Івано-Франківської області та тих основоположних принципів, які вже сформовані Івано-Франківською обласною радою. [25, с.96].

Модель заходів щодо підвищення ефективності сільського зеленого туризму в регіоні наведена у додатку А. Схема плану заходів щодо реалізації заходів щодо підвищення ефективності сільського зеленого туризму у Яремському районі наведена у додатку Б.

При формуванні стратегічних, оперативних цілей та завдань маркетингової стратегії враховуються чинні локальні нормативно-правові акти, а також практика розвитку туризму в Україні.

Забезпечення управління маркетингом території передбачає об'єднання зусиль представників органів місцевого самоврядування та бізнесу на основі формування чи використання чинного інституту, однією з цілей якого стане активний маркетинг Яремського району. . . .

Напрямок Р. Позиціонування

У реаліях сучасності розділ маркетингової стратегії позиціонування території передбачає формування компонентів бренду, їхнє закріплення у просторі, інфраструктурне забезпечення брендингу території [26, с.52].

Стратегічна ціль Р.1. «Сім перлин» Яремщини – це екологічно чиста, етнічно яскрава, емоційно заряджена територія.

Вся територія Яремчанського району розвивається та позиціонується як єдиний туристичний простір з високим рівнем надання всіх видів послуг. Основні складові туристичного бренду базуються на здоровому консерватизмі – збереження традицій (етно), збереження навколишнього середовища (еко), відтворення всього спектру найкращих емоцій (emotions). Територія обіцяє та забезпечує комфортні умови для проживання, якісний сервіс у всіх районах на основі української гостинності в кожному населеному пункті – Яремче, Поляниця з Буковелем, Ворохта, Вороненка, Микуличин, Татарів та Яблуниця. У процесі забезпечення позиціонування території розпочнеться формування єдиних форматів для всього Яремчанського району, забезпечиться збереження унікальних образів кожного населеного пункту [66, с.284].

Оперативна ціль Р.1.1. Гостинний, екологічно чистий, етнічно ізольований район

Традиційні для Яремчанського району гостинність і толерантність будуть забезпечені шляхом створення умов для впровадження технологій гостинності на всіх рівнях надання послуг.

Буде реалізовано низку поточних проектів, таких як «Школа гостинності», яка спрямована на навчання постачальників послуг та всіх, хто залучений до процесу надання туристичних послуг, технологіям гостинності. Проекти в рамках цієї операційної цілі реалізовуватимуть громадські організації за підтримки міської ради.

В Україні діють дві програми добровільного віднесення засобів розміщення до об'єктів зеленого туризму. Пропонується визначитися з одним із них і реалізувати його шляхом розповсюдження інформації, друкованих матеріалів, проведення тренінгів [65, с.71].

«Українська гостинна садиба» має три усталені категорії, які позначені відповідним знаком. Цей знак містить композицію зі словосполучення українською мовою «Українська гостинна хата», англійською мовою «Ukrainian guest house» та графічний символ із зображенням української хати. Під хатиною одна, дві або три

квітки (дерева), що відповідає рівню категорії турпродукту. Запроваджено такі категорії маєтків:

- Базова садиба або садиба категорії «В» (нижня) відповідає мінімальним вимогам для розміщення туристів та відпочиваючих.
- Перша категорія садиби відповідає сучасним мінімальним вимогам та вимогам, пов'язаним із благоустроєм території, паркуванням автотранспорту, мінімальним розміром спальних місць, площею санвузлів та навчанням власників садиби.
- Друга категорія садиби відповідає встановленим вимогам першої категорії та вимогам щодо наявності світлової вивіски, окремого входу для гостей, дитячого майданчика, лазні/сауни, доступу до Інтернету.
- Третя (вища) категорія садиби відповідає вимогам другої категорії та вимогам, у тому числі наявність басейну, гаража, телевізора в кожній кімнаті, телефону та холодильника, оздоблення зон відпочинку натуральними матеріалами, 100% одномісні та двомісні номери, цілодобове гаряче та холодне водопостачання [59, с.184].

Програма екологічної сертифікації сільського туризму «Зелена садиба» розроблена та реалізується Асоціацією розвитку сільського туризму та громадським науково-екологічним центром «Незалежна служба екологічної безпеки». Ця програма передбачає надання сертифікату тим туристичним садибам, які відповідають певному переліку критеріїв. Така «екологічна» якість послуг сільського туризму важлива для екологічно орієнтованих туристів, а також громадських організацій та державних органів, які дбають про стан навколишнього середовища та здатні підтримувати зазначені садибні господарства.

Безумовним елементом толерантності є харчова толерантність, яка має враховувати різні сучасні тенденції у харчуванні та традиції здорового способу життя [60, с.140].

Оперативна ціль П.1.2. Доступна територія

Важливою складовою доступності стане створення умов для вдосконалення логістики – лобювання на державному рівні комфортного доступу на територію

Яремчанської області різними видами транспорту, включення станцій на території Яремчанської області до поїздів. розклад. , а також організація зручного сполучення між населеними пунктами. Всі готелі, зелені насадження на території Яремчанського району повинні бути обладнані та забезпечені інформацією про найбільш зручні для туристів транспортні маршрути [61, с.457].

Оперативна ціль П.1.3. Ясний та безпечний для навчання, екологічно визначений простір

Доступ до інформації про територію буде забезпечений кожному гостю через створення та розвиток інформаційних центрів у пунктах прибуття туристів. Буде забезпечено коректну ідентифікацію туристичних об'єктів на території всього Яремського району. Для всіх туристичних об'єктів розроблено відповідні позначення в єдиному фірмовому стилі території. Усі туристичні маршрути промарковані із зазначенням складності та тривалості маршрутів.

Були виготовлені та поширені територією Яремської області туристичні карти різного змісту. [27, с.86].

Оперативна ціль Р.1.4. Район підходить для сімей та дітей

Такий напрямок розміщення накладає особливу відповідальність, оскільки територія Яремського району має бути не лише безпечною, а й належним чином обладнаною для перебування дітей. Всі населені пункти Яремського району будуть пристосовані для проживання сімей з дітьми. Створено просторові умови: тротуари, освітлення, змістовне наповнення актуальними подіями.

Цей аспект позиціонування буде активно пропонуватися як інформаційний продукт:

- Спортивні тренування під керівництвом найдосвідченіших інструкторів.
- Схили безпечні та захищені від негативних зовнішніх впливів.
- Є школи для початківців за відповідним розкладом[32].

Оперативна ціль Р.1.5. Доступні перегляди

Гірські пейзажі – один із найпривабливіших елементів бренду «Яремський край». Почнемо з того, що важливим елементом просування можуть стати карти найкращих краєвидів Яремського краю, найкращих місць для захоплюючих фото.

З часом можуть розвинутися мережі оглядових майданчиків на визначених туристичних маршрутах, малих архітектурних форм у міському середовищі, оглядових майданчиків. З часом цей комплекс заходів сприятиме розвитку естетичного напрямку, проведенню різноманітних творчих фестивалів[28, с.330].

Оперативна ціль Р.1.6. Всі пори року - це калейдоскоп емоцій

Буде складено та постійно оновлюватиметься єдиний календар заходів, який включатиме всі спортивні, фестивальні, культурні, конференційні та змагальні заходи протягом календарного року. Управління культури Яремчанської міської ради як координатор забезпечуватиме взаємодію сільських та селищних рад, суб'єктів господарювання, громадських організацій щодо визначення термінів проведення заходів. Це один із найбільш трудомістких видів діяльності, оскільки він передбачає динамічні процеси та постійні зміни. Це потребує співпраці значної кількості організацій та взаємодії всіх структурних підрозділів Яремчанської міської ради[31, с.53].

Стратегічна ціль Р.2. Яремський район зрозумілий і привабливий для інвесторів

Яремчанська міська рада розвиватиметься гармонійно, відповідно до задекларованої концепції екологічно чистої, етнічно визначеної території, яка має закріпитися на антропогенно змінній (урбанізованій) частині території. Оскільки основну частину інвестицій буде залучено у будівництво об'єктів розміщення, розважальних комплексів та туристичної інфраструктури, їх пропонується здійснювати відповідно до інвестиційного регламенту та Рішення Яремчанської міської ради від 30.11.2017 № 281- 18/2017 міської ради на 2022-2026 роки. [56].

Оперативна ціль А.2.1. Прозорі правила інвестування. До складу Яремчанської міської ради входить 7 населених пунктів. Усі вони підкріплені генеральними планами, розробленими та затвердженими не пізніше 2002 р. Але у зв'язку з інтенсивною забудовою населених пунктів, змінами в законодавстві України діючі генплани потребують доопрацювання. Відкориговано генеральний план с. Татарів та триває процедура його обговорення та затвердження. Ведеться робота з коригування генеральних планів с. Ворохта та ін. Микуличин Розроблено

та затверджено проект зонування території м. Яремче. Проходить процедуру погодження проект зонування території с. Татарів Прийнято рішення про внесення змін до чинної містобудівної документації м. Яремче[57]. Водночас існуючий підхід до формування архітектурного ландшафту Яремчанщини не сприяє збереженню природної самобутності населених пунктів, руйнує головну принадність регіону – вихід до гірських ландшафтів.

Оперативна ціль А.2.2. Інвестиційні проекти та пропозиції. Територія, яка активно розвиває свою туристичну інфраструктуру, повинна активно шукати інвесторів для ефективної реалізації конкурентної політики. Світовий досвід показує, що лише розвиток сучасних об'єктів туристичної інфраструктури дозволить території конкурувати з іншими за туристів. Для цього необхідно сформувати банк територіальних проектів для ефективної комунікації в майбутньому [43, с.50].

Оперативна ціль А.2.3. Презентація інвестиційних можливостей Яремського району. Сучасні методи комунікації дозволяють презентувати територію не тільки під час особистого відвідування, а й віртуально. Для здійснення інвестиційної діяльності з потенційними інвесторами територія має бути відповідним чином представлена в інформаційному просторі. Наявність інформаційного ресурсу та інвестиційного паспорта території дає змогу потенційному інвестору розуміти, що його чекає, мати можливість співпрацювати та мати що запропонувати. [45, с.130].

Узагальнені результати комплексу заходів по підвищенню ефективності функціонування сільського зеленого туризму в регіоні зведемо у Таблицю 2.2

Таблиця 2.2

Узагальнені результати комплексу заходів по підвищенню ефективності функціонування сільського зеленого туризму в регіоні

Напрямок удосконалення	Запропоновані заходи	Очікуваний результат
Позиціонування	1. «Сім перлин» Яремщини – це екологічно чиста, етнічно яскрава, емоційно заряджена територія. 2. Яремчанщина зрозуміла й приваблива для інвестора	У реаліях нашого часу розділ маркетингової стратегії позиціонування території передбачає формування складових бренду, їх закріплення в просторі та інфраструктурне забезпечення брендування території.

Напрямок удосконалення	Запропоновані заходи	Очікуваний результат
«Комунікації»	<ol style="list-style-type: none"> Унікальна пропозиція Яремчанщини – формування інформаційних продуктів Ефективні інформаційні канали та комунікаційні кампанії 	Він передбачає закріплення створеного іміджу (позиціонування) у свідомості туристів, місцевих жителів, потенційних інвесторів, туроператорів, представників ЗМІ через формування цілеспрямованої комунікаційної політики: поширення актуальної інформаційної продукції, отримання зворотного зв'язку, постійний контроль за виконанням, сучасні тенденції, адаптація до нових умов

Отже, очікувані результати реалізації стратегії розвитку сільського зеленого туризму в Яремчанській територіальній громаді: розвиток сільського зеленого туристичного сектора в Яремчанській територіальній громаді може і має стати важливою точкою зростання – економічного, соціального, культурного та духовного. Найважливішим результатом розвитку сільського зеленого туризму має стати соціокультурний та духовний ефект у результаті активізації місцевих творчих ресурсів, збереження та розвитку національної природної, історико-культурної та духовної спадщини, покращення ідентичності. - повага до місцевих спільнот, поява позитивної соціальної перспективи.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Провівши дослідження на тему розвиток сільського зеленого туризму в Україні» (за матеріалами Яремчанської міської ради, м. Яремче, Івано-Франківська обл.), ми можемо зробити наступні висновки:

1. Аналіз поточного стану внутрішнього туристичного ринку в громаді Івано-Франківської області свідчить про те, що його розвиток знаходиться на ранній стадії. Зростання потоку внутрішнього та в'їзного туризму нині уповільнюється через низку негативних факторів, до яких належать: недостатній розвиток туристичної інфраструктури; недоліки у сфері нормативно-правового забезпечення; економічна і політична нестабільність в країні; обмежений спектр пропонованих послуг; відсутність комплексного бачення регіону і країни в цілому як перспективного туристичного місця; недосконала реклама українських туристичних центрів за кордоном.

Розвиток туризму в Яремчанській ромаді Івано-Франківської області - це чотиристороння проблема, яка охоплює різні аспекти суспільного життя. На наш погляд, виходячи із сучасних реалій розвитку внутрішнього туризму-контакту промисловості та іноземного туризму в громаді Івано-Франківської області, було б доцільно включити в Державну програму соціально-економічного розвитку Івано-Франківської області заходи, які дозволили б збільшити кількість внутрішніх туристів, підвищити туристичну привабливість регіону для іноземних туристів, що, у свою чергу, посилило б роль туризму в соціальному розвитку регіону.

2. В результаті проведеного опитування мешканців Яремчанської територіальної громади щодо проблем та стратегічного бачення розвитку сільського зеленого туризму визначено ключові проблеми іміджу Яремчанщини:

- Спільний імідж території як цілісний продукт відсутній. Точкова промоція – Буковель, окремі об'єкти природи (Говерла, водоспад Пробій), які ніяк інформаційно не пов'язані, за умови попереднього планування відпочинку не дають цілісного уявлення про територію і, відповідно, можливості використати повністю її ресурси.

- Існуючі інформаційні джерела – електронні у першу чергу – не можуть забезпечити туриста в достатній мірі актуальною та корисною інформацією.

- Незначний обсяг зовнішніх зв'язків громади на рівні наукових, культурних програм.

- Слабка інформаційна підтримка міжнародних зв'язків та присутності Яремчанщини на зовнішніх ринках.

- Недостатня кількість комунікаційних каналів та відсутність практики їх розбудови.

3. Зростаючий потік і поява нових закладів з обслуговування туристів вимагає і постійного підвищення якості надання послуг. Для успішного розвитку туризму Яремчанського регіону основні стратегічні напрями розподіляються за трьома видами:

Розвиток територіальних туристичних продуктів та промоція

Розвиток інфраструктури й комунікацій

Розвиток кадрового потенціалу туристичної сфери.

4. Розроблений комплекс заходів по підвищенню ефективності функціонування сільського зеленого туризму в регіоні змістовно складається з опису спрямованої взаємодії органів місцевого самоврядування, бізнесу та організованої громадськості за напрямками:

- Напрямок П. «Позиціонування» для Яремчанщини формуватиметься відповідно до бачення, визначеного в процесі підготовки Стратегії розвитку туризму на території Яремчанської міської ради, уточненого Робочою групою з розробки маркетингової стратегії та місії території.

- Напрямок К. «Комунікації» передбачає закріплення створюваного образу (позиціонування) в свідомості туристів, місцевих жителів, ймовірних інвесторів, туроператорів, представників ЗМІ через формування цілеспрямованої комунікаційної політики: поширення відповідних інформаційних продуктів, отримання зворотного зв'язку, постійний моніторинг результативності, актуальних трендів, адаптація її до нових умов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонов О. І. Проблеми і ризики становлення і розвитку малого підприємництва у сільському зеленому туризмі та шляхи їх подолання / О. І. Антонов, Я. А. Плевако *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2022. № 1. С. 17–23.
2. Багрій М. В. Вдосконалення державного регулювання туристичної привабливості сільських територій. *Агросвіт*. 2014. № 14. С. 69-72.
3. Бондаренко В. М. Сільський зелений туризм Вінниччини: проблеми та перспективи розвитку *Серія: Економічні науки*. 2015. № 40. С. 12-19.
4. Булах Т.М. Сільський туризм як перспективний напрям для соціально-економічного розвитку села. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2020. № 11. С. 143–147.
5. Вахович І.М., Матвійчук Л.Ю, Смаль Б.А.. Розвиток індустрії гостинності в сучасних умовах: тенденції та заходи посилення конкурентних переваг. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*, 2021. 6(41), 494– 502.
6. Власенко І. В. Стан підприємництва у сфері сільського зеленого туризму в Україні та за кордоном *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій*. 2017. № 76. С. 26-30.
7. Габа М. І. Сільський зелений туризм – перспективний вид туризму для реформування економіки України *Інтелект XXI*. 2016. № 2. С. 88-94.
8. Гварліані Т. Є. Сільський та аграрний туризм як специфічні види туризму Т.Є. Гварліані, О.М. Бородін// *TERRAECONIMICUS*. 2021. 9 Т. № 4. С. 61-65
9. Герасименко В. Г. Аграрний туризм як вид підприємництва: монографія / В. Г. Герасименко, С. Г. Нездоймінов. Одеса: Пальміра, 2021. 178 с.
10. Герасименко В.Г. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу регіону: монографія / В. Г. Герасименко, Г. К. Бедрадіна, С. С. Галасюк та інші / за заг. ред. В. Г. Герасименко. Одеса : ОНЕУ, 2016. 262 с.

11. Герасимчук З. В. Регіональна політика розвитку рекреаційної сфери: механізм формування та реалізації / З. В. Герасимчук, М. В. Глядіна. Луцьк: «Надстиря», 2016. 161 с.
12. Голод А. П., Іжевська О. П., Коркуна О. І. Кластерна модель розвитку індустрії гостинності регіону. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Випуск 4(21). С. 375-380.
13. Грицку-Андрієш Ю.П. Соціально-економічні особливості та основні напрями розвитку сільського туризму в регіоні: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.05 «Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка». Чернігів, 2021. 20 с.
14. Дейнега, О. В. Перспективи сільського зеленого туризму у підвищенні конкурентоспроможності країни та регіону / О. В. Дейнега, А. Б. Почтовюк *Зб. тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Перспективи розвитку сільського та екологічного туризму в Україні»* Березне, 2016. С.156–158.
15. Дідик Н. В. Розвиток зеленого туризму – пріоритетне завдання для України Н. В. Дідик, О. В. Варшава *Економіка і суспільство*. 2017. № 9. С. 763-767.
16. Жаліло, Я.А., Ковалівська, С.В., Филипенко, А.О., Химинець, В.В., Головка, А.А.. Щодо розвитку туризму в Україні в умовах підвищених епідемічних ризиків. Аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень. 2019. Київ. 29 с.
17. Закон України «Про туризм» редакція від 11 лютого 2015 року №124-VIII Відомості Верховної Ради України (ВВР) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>.
18. Звіт Всесвітньої ради з туризму і подорожей (WTTC). URL: <https://wttc.org/Research/Economic-Impact>. (дата звернення: 15.01.2023).
19. Івашина Л. Роль об'єднаних територіальних громад у розвитку сільського зеленого туризму. *Державне управління та місцеве самоврядування: зб. наук. пр.* 2017. Вип. 3(34). С. 143–148.

20. Кифяк В. Ф. Стратегія розвитку територіально-рекреаційної системи: теорія, методологія, практика: монографія / В. Ф. Кифяк. Київ ; Чернівці : Книги. XXI, 2020. 432 с.
21. Колективні засоби розміщення в Україні в 2020. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/tyr/kol_zas_ukr/kol_zas_rozm_2020_u.htm
22. Корж Н.В. Онищук Н.В. розвиток сільського зеленого туризму у Вінницькій області. *Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка*. Випуск 45. 2020. С.193-198
23. Костриця М.М. Сільський туризм: теорія, методологія, практика (етноісторичний туристичний кластер «Древлянська земля»): монографія. Житомир: ЖДТУ, 2016. 196 с.
24. Кудла Н. Є. Сільський туризм: основи підприємництва та гостинності. / Кудла Н. Є. К. : «Центр учбової літератури», 2015. 152 с.
25. Литвин І.В., Нек М.О. Проблеми та перспективи розвитку сільського зеленого туризму в регіоні. *Регіональна економіка*. 2018, № 2. С. 81–88.
26. Матвійчук Л.Ю., Барський Ю.М. . Факторний аналіз розвитку готельно-ресторанного господарства на рівні регіону. *Економічні науки: зб. наук. праць Луцького НТУ. Серія «Регіональна економіка»*. 2020. Вип. 17 (67) Луцьк. С. 325-333.
27. Матвійчук, Л. Ю. Регіональні особливості поширення зеленого туризму в Україні Л. Ю. Матвійчук, І. В. Тищук *Зб. наук. праць «Економічні науки. Серія» Регіональна економіка*. Вип. 11 (43). Луцьк: ЛНТУ, 2021. С.149-158.
28. Мельниченко О. А., Шведун В. О. Особливості розвитку індустрії туризму в Україні: монографія. Харків: Вид-во НУЦЗУ, 2017. 153 с.
29. Мокляк А. В. Туристські ресурси для потреб іноземного туризму в Україні (у контексті українсько-польських туристичних зв'язків) : автореф. дис. на тему здоб. наук. ступ. канд. геогр. наук: спец. 11.00.02 «Економіка та соціальна географія» / А. В. Мокляк. К., 2014. 17 с.

30. Національний інститут стратегічних досліджень. Щодо розвитку туризму в Україні в умовах підвищених епідемічних ризиків. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-06/turyzm-v-ukraini.pdf> (дата звернення: 05.01.2023).
31. Нездоймінов С. Г. Соціально-економічні передумови формування територіальної мережі агротуризму / С. Г. Нездоймінов, Н. М. Андрєєва. *Економічний вісник Донбасу*. 2018. № 3 (33). С. 110–114.
32. Ніколайчук О. А.. Тренди розвитку вітчизняної індустрії гостинності в умовах Covid-19. *Вісник ХНУ ім. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм*. 2021 Випуск 13.
33. Онищук Н.В.. Розвиток індустрії гостинності в Україні та світі. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019 № 4 (21). 297-304.
34. Орел А. М. Зелений туризм в контексті сталого сільського розвитку *Український журнал прикладної економіки*. 2018. Т. 3, № 4. С. 47-53.
35. Павлюк С. І. Перспективи розвитку зеленого туризму для регіонального туристичного ринку *Modern economics*. 2021. № 26. С. 121-128
36. Паш В. В. Сільський зелений туризм як пріоритетний напрям розвитку сільських територій України *Агросвіт*. 2015. № 18. С. 17-22.
37. Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення: ДСТУ 4527:2006. Чинний від 2006-10-01. К.: Держспоживстандарт України, 2006. 28 с.
38. Проект Закону України «Про сільський зелений туризм». URL: <http://goodpro.zp.ua>.
39. Рихлицька Х.М. Розвиток підприємств сільського зеленого туризму в контексті кластерного підходу: автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)». Київ, 2018. 21 с.
40. Россоха В., Плотніков М. Розвиток сільських територій в умовах децентралізації управління: стан, проблеми, перспективи. *Економічний дискурс*. 2018. Вип. 4. С. 41–53.

41. Савенко В.Г. Сільський туризм: досвід, проблеми, перспективи розвитку на Україні/ В.Г. Савенко, Г.М. Демішкевич, І.М. Карпова, Є.П. Шилова. К.: ТОВ «Столична друкарня», 2018. 72 с.
42. Самко О. О. Оцінка туристичного потенціалу регіону та рівня його використання *Економічні науки. Серія регіональна економіка» зб.наук.пр.* Вип. 7(27). Ч. 4. Луцьк, 2020. С. 129–134.
43. Сердюкова О.М. Сутність сільського зеленого туризму. *Економіка та держава.* № 3. 2014. С. 87–90.
44. Сільський та екологічний туризм як фактор сталого розвитку території. Методичні рекомендації. Все про туризм. Туристична бібліотека. URL:http://tourlib.net/books_green/siet01.htm -
45. Славкова О. П. Розвиток сільських територій: теорія, методологія, практика: монографія. Суми: Сумський аграрний університет, 2020. 330 с.
46. Смирнов І.Г., Любіцева О.О. . Туристичний бізнес під час пандемії Covid-19: світовий та український досвід. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. 2020 № 3(2). С. 196-207.
47. Спілка СЗТ України URL: <https://www.greentour.com.ua/zvitnist>
48. Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні URL: <https://www.greentour.com.ua/>
49. Стадник, В. В. Менеджмент і маркетинг туризму: навч. посіб. / В. В. Стадник, Л. О. Гризовська. Хмельницький : ХНУ, 2020. 355 с.
50. Статистична інформація. Головне управління статистики в Івано-Франківській області URL: <https://ifstat.gov.ua/INDEX.HTM>
51. Степанов В. Ю. Сільський зелений туризм в Україні: проблеми та перспективи *Актуальні проблеми державного управління.* 2018. № 1(53). С. 1-5.
52. Стеченко Д.М. Передумови і напрями формування туристичного ринку в Україні *Туризм: Теорія і практика.* 2015. № 1. С. 5–11.
53. Стратегія розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2020/04/ivano-frankivska-strategiya-rozvytku-ivano-frankivskoyi-oblasti-na-2021-2027-roky.pdf>

54. Стратегія розвитку туризму на території Яремчанської міської ради на період до 2027 року URL: <https://yaremcha-miskrada.gov.ua/news/1623069341/>
55. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80/conv/print#n9>
56. Сучасні тенденції розвитку індустрії туризму та гостинності у конкурентному середовищі»: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків / колектив авторів; Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, 2020. 232 с.
57. Тищук І. В. Методичні підходи до оцінювання регіональних особливостей поширення сільського зеленого туризму в Україні / І. В. Тищук *Вісник НУВГП. Економічні науки*: зб. наук. праць. Рівне : НУВГП, 2016. Вип. 4(76). С. 136-143.
58. Ткаченко Т.І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія,реалії бізнесу: монографія К.: Київський національний торговельно-економічний університет, 2016. 537 с.
59. Туристична діяльність в Україні. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/tyr/tyr_dil/tur_d_20ue.xlsx
60. Череда М. Членство в ЄС дає можливість розвитку туристичної галузі України *Зеркало недели*. 2017. 1 декабря. С. 11.
61. Черкашина, І., Адамюк, А. П, Пшеничних, Ю. А. Основи антикризового управління: вплив та шляхи подальшого розвитку міжнародного туризму в умовах пандемії // *Вісник молодіжної науки*. 2020. № 2 (24). С. 5.
62. Шикіна О. В. Моніторинг туристичного потоку в контексті стратегії регіонального розвитку О. В. Шикіна, С. Г. Нездоймінов «*Dezvoltarea sistemelor sociale și economice într-un mediu competitiv la nivel global*», *conferinta internationala știintifico-practica*, 29 februar, 2018. Chisinau, 2018. p. 167 171.
63. Якуба К. І. Життєвий і трудовий потенціал сільського населення України. Теорія, методологія, практика. К.: ННЦ ІАЕ, 2017. 362 с.
64. Babenko, V. O., Petuhova, V. O., Perepelitsia, A. S. Forming of informatization strategic prospects for Ukraine in conditions of world economy globalization.

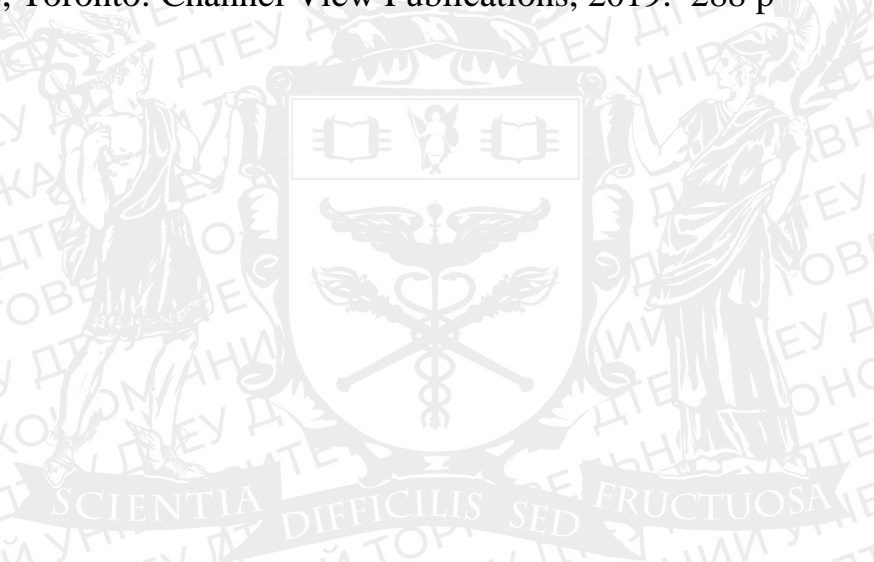
Scientific Bulletin of Polissia. 2017. Vol. 1, No. 2 (10). P. 24-34.

[https://doi.org/10.25140/2410-9576-2017-1-2\(10\)-24-34](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2017-1-2(10)-24-34)

65. Kester John G. C. Long-term trends and forecasts UNWTO Tourism 2020 Vision revisited // *Tourism: 2020 Vision 4* : электронная библиотека Всемирной туристской организации.

URL:https://www.modul.ac.at/uploads/files/research/tourmis/2008/International_Seminar_Kester_NWTO_2030_.pdf

66. Wanda George E. *Rural Tourism Development: Localism and Cultural Change (Tourism and Cultural Change)* / E. Wanda George, H. Mair, D.G. Reid. Bristol, Buffalo, Toronto: Channel View Publications, 2019. 288 p

ДОДАТКИ

Додаток А

Модель заходів по підвищенню ефективності функціонування сільського зеленого туризму в регіоні

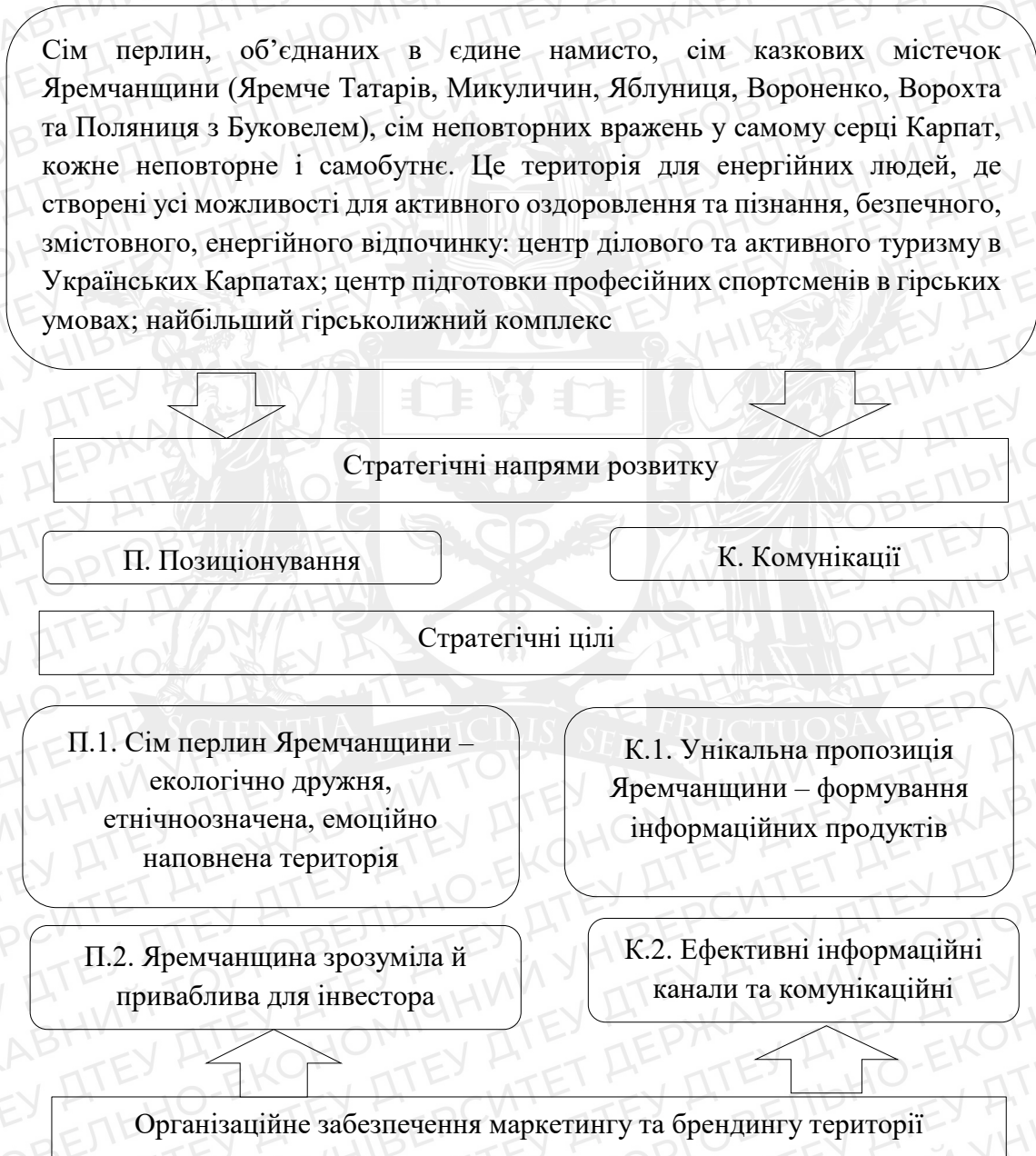

Схема плану дій з реалізації заходів по підвищенню ефективності функціонування сільського зеленого туризму Яремчанщини

Напрямок П. Позичіонування		
Стратегічна ціль П.1. Сім перлин Яремчанщини – екологічно дружня, етнічноозначена, емоційно наповнена територія		
Оперативні цілі	Завдання	Цільові групи
П.1.1. Гостинна територія	П.1.1.1. Школа гостинності П.1.1.2. Внутрішня добровільна категоризація засобів розміщення П.1.1.3. Територія здорового харчування П.1.1.4. Зелені проекти Карпатського НПП	Цільові групи – мешканці (надавачі послуг), туристи (споживачі послуг). Проекти передбачають демонстрацію успішності підприємництва в Яремчанському регіоні, високу якість сервісу, його різноплановість, що підкріплює позиціонування території як гостинної господині, що радо вітає гостей.
П.1.2. Доступна територія	П.1.2.1. Зручна логістика. П.1.2.2. Мобільна Яремчанщина	Цільова група – туристи. Позиціонування території через проекти дозволить привернути увагу до зручної доступності до природи, краєвидів, розваг, відпочинку
П.1.3. Зрозумілий та безпечний для пізнання, екологічно означений простір	П.1.3.1. Яремчанщина відкрита гостям П.1.3.2. Інформаційні центри Яремчанщини П.1.3.3. Школа гідів П.1.3.4. Яскрава Яремчанщина	Цільова група – туристи. Реалізація проектів посилить позиції території як безпечної для відпочинку в будь-яку пору року.
П.1.4. Територія дружня до родини та дітей	П.1.4.1. Садиби дружні до дитини П.1.4.2. Змістовне дозвілля	Цільова група – родини з дітьми. Проекти з впровадження бренду Яремчанщини у свідомість туристів з різних країн і регіонів України, формуючи репутацію території.
П.1.5. Доступні краєвиди	П.1.5.1. Оглядові майданчики, мультимедійний музей Татарова, панорамний ресторан П.1.5.2. Мапи яремчанських краєвидів	Цільова група – туристи. Проекти підкреслять унікальність території та дозволять підтримувати бажання зробити світлини й поділитись з друзями, тим самим розповсюджуючи брендовану інформацію,

	П.1.5.3. Оглядовий витяг на землях Карпатського НПП	створюючи інтерес до Яремчанщини.
П.1.6. Всі сезони – калейдоскоп емоцій	П.1.6.1. Яремчанщина спортивна П.1.6.2. Яремчанщина піднесена П.1.6.3. Яремчанщина інтелектуальна П.1.6.4. Яремчанщина – територія краси та здоров'я	Цільова група – туристи. Реалізація проектів дозволить закріпити в уяві споживача Яремчанщину як єдиний туристичний простір, що дарує емоції радості, натхнення, релаксу та пропонує відпочинок і омолодження.
Стратегічна ціль П.2. Яремчанщина зрозуміла й приваблива для інвестора		
Оперативні цілі	Завдання	Цільові групи
П.2.1. Прозорі правила інвестування	П.2.1.1. Положення про правила інвестування в об'єкти туристичної інфраструктури П.2.1.2. Інституції з супроводження інвесторів	Цільова група – інвестори. Реалізація проектів дозволить демонструвати готовність території до співпраці з інвестором (внутрішніми та зовнішніми) відповідно до прозорих правил і процедур.
П.2.2. Інвестиційні проекти та пропозиції	П.2.2.1. Ініціація та конкурс інвестиційних проектів П.2.2.2. Підтримка етнографічної та культурної спадщини (Етнокультурний центр «Гражда») П.2.2.3. Умови для сімейного відпочинку (дитячий еко-майданчик «Еколенд») П.2.2.4. Розвиток ділового туризму (Конгрес-центр на 1000 осіб)	Позиціонування території як надійного партнера, інвестиційно привабливої та вимагаючої шанобливого ставлення до природи та історичних надбань.
П.2.3. Презентація інвестиційних можливостей	П.2.3.1. Інвестиційний паспорт території П.2.3.2. Інвестиційний сайт «Invest in Yaremche»	
Напрямок К. Комунікації		
Стратегічна ціль К.1. Унікальна пропозиція Яремчанщини – формування інформаційних продуктів		
Основні цілі	Завдання	
К.1.1. Система ключових повідомлень для основних цільових груп	К.1.1.1. Система формування й розповсюдження ключового маркетингового повідомлення К.1.1.2. Процедури періодичних досліджень потреб потенційних інвесторів, туристів, мешканців	

К.1.2. Базові промоційні матеріали та продукти	К.1.2.1. Система формування інформаційних і промоційних продуктів К.1.2.2. Розробка інформаційних і промоційних заходів, подій, продуктів
Стратегічна ціль К.2. Ефективні інформаційні канали та комунікаційні кампанії	
Основні цілі	Завдання
К.2.1. Ефективні інформаційні канали впливу на цільові аудиторії	К.2.1.1. Виважена інформаційна політика щодо залучення інвестицій К.2.1.2. Ефективна робота туристичних веб-ресурсів (веб-порталу / модуля веб-сайту міської ради)
К.2.2. Комунікаційні кампанії для цільових груп і аудиторій	К.2.2.1. Впровадження комунікаційної кампанії «Інвестуй у Яремчанщину» К.2.2.2. Реалізація комунікаційної кампанії «Яремчанщина туристична»
Організаційне забезпечення маркетингу та брендингу території	

АНОТАЦІЯ

Коваленко Р.С. Розвиток сільського зеленого туризму в Україні

У випускній кваліфікаційній роботі розкрито механізми управління та розвитку сільського зеленого туризму у Яремчанській територіальній громаді Івано-Франківської області. Проведено опитування мешканців Яремчанської територіальної громади щодо проблем та стратегічного бачення розвитку сільського зеленого туризму. Визначено напрями удосконалення сфери сільського зеленого туризму у Яремчанській територіальній громад. Розроблено комплекс заходів по підвищенню ефективності функціонування сільського зеленого туризму в регіоні.

Ключові слова: управління, зелений туризм, сільський туризм, Яремчанська територіальна громада, стратегічний розвиток.

ABSTRACT

Kovalenko R.S. Development of rural green tourism in Ukraine

In the final qualification work. The mechanisms of management and development of rural green tourism in the Yaremchan Territorial Community of Ivano-Frankivsk Oblast are revealed. A survey of residents of the Yaremchan territorial community was conducted regarding the problems and strategic vision of the development of rural green tourism. The areas of improvement of the field of rural green tourism in the Yaremchan territorial community have been determined. A set of measures to increase the effectiveness of the functioning of rural green tourism in the region has been developed.

Key words: management, green tourism, rural tourism, Yaremchan territorial community, strategic development.

Згода

Я, Коваленко Руслан Сергійович, засвідчую, що є автором випускної кваліфікаційної роботи на тему: «Розвиток сільського зеленого туризму в Україні» несучи повну відповідальність за достовірність, точність та повноту поданої у роботі інформації, жодна частина роботи не була скопійована, за винятком випадків, коли робиться належне підтвердження в присвоєнні. Я підтверджую, що у роботі не міститься державної таємниці або інформації для службового користування. Жодна частина цієї роботи не була опублікована мною раніше.

Я даю дозвіл на те, що моя робота буде направлена в інституційний депозитарій Державного торговельно-економічного університету і збережена в базі даних для майбутньої перевірки плагіату.

«15» травня 2023 року

(підпис)

Завідувачу кафедри публічного
управління та адміністрування
Новіковій Н.Л.

Заява

Я, Коваленко Руслан Сергійович, повідомляю, що за результатами здійснення самостійної перевірки з використанням програмно-технічних засобів у наданій випускній кваліфікаційній роботі на тему: «Створення індустріального парку як основа для розвитку громад» не міститься елементів академічного плагіату. У випадках використання прямих запозичень з друкованих та електронних джерел, вказані відповідні посилання.

Робота для перевірки надається у друкованому та електронному варіантах. Електронна версія роботи ідентична з друкованою.

«15» травня 2023 року

(підпис)

РЕЦЕНЗІЯ

на випускні кваліфікаційну роботу
Коваленка Руслана Сергійовича
на тему «Розвиток сільського зеленого туризму в Україні»
на здобуття освітнього ступеня «Бакалавр»
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Представлена на рецензію випускна кваліфікаційна робота Коваленка Руслана Сергійовича характеризується актуальністю та своєчасністю, оскільки присвячена питанням розвитку сільського зеленого туризму в Україні.

В сучасних умовах цей вид туризму допомагає розвитку сільських територій, підвищенню життєвого рівня місцевого населення, диверсифікації сільськогосподарського виробництва та вирішенню інших завдань. Умови економічної кризи зробили сільський зелений туризм одним з найважливіших напрямів зниження безробіття та джерелом додаткових доходів для місцевих жителів.

Рецензована робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел. Наповнення параграфів відповідає назвам розділів та затвердженій темі. Зміст та структура випускної кваліфікаційної роботи відповідають вимогам, які висуваються до робіт на здобуття освітнього ступеня «бакалавр», усі розділи виконано з додержанням діючих стандартів.

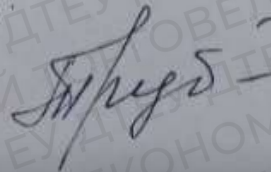
У першому розділі роботи проаналізовано механізми управління та розвитку сільського зеленого туризму у Яремчанській територіальній громаді Івано-Франківської області, проведено опитування мешканців Яремчанської територіальній громаді щодо проблем та стратегічного бачення розвитку сільського зеленого туризму

У другому розділі випускної кваліфікаційної роботи розглянуто напрями удосконалення сфери сільського зеленого туризму у Яремчанській територіальній громаді, розроблення комплексу заходів по підвищенню ефективності функціонування сільського зеленого туризму в регіоні.

Випускна кваліфікаційна робота є завершеним, самостійним дослідженням актуальної теоретичної та практичної проблематики. Висновки та пропозиції, що сформульовані в роботі, є обґрунтованими.

З огляду на зазначене, представлена робота Коваленка Руслана Сергійовича виконана у повному обсязі, відповідає встановленим вимогам та рекомендується до захисту.

Директор навчально-наукового
центру бізнес-симуляції ДТЕУ,
к.е.н., доцент

Оксана ТРУБЕЙ